

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Τήν Κυριακήν, 14^{ην}/27^{ην} Σεπτεμβρίου 2020, ἐωρτάσθη ὑπό τοῦ Πατριαρχείου ἡ ἑορτή τῆς Παγκοσμίου Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

Κατά τήν ἑορτήν ταύτην ἡ Ἐκκλησία ποιεῖ μνήμην τοῦ γεγονότος, ὅτι μετά τήν ἀποπεράτωση τῆς οἰκοδομήσεως τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως (326-336 μ.Χ.) καί μετά τήν τελετήν τῶν Ἐγκαινίων αὐτοῦ τήν 13^{ην} μηνός Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 336 μ.Χ., ἡ ἁγία Ἑλένη μετά τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων Μακαρίου ὕψωσαν εἰς τόν χῶρον τοῦ Φρικτοῦ Γολγοθᾶ τόν Τίμιον Σταυρόν, ἵνα ἴδωσιν αὐτόν τά συγκεντρωμένα πλήθη, τά ὁποῖα καί ἀνεφώνησαν ὁμοθύμως πολλάκις τό «Κύριε ἐλέησον». Ἡ πρᾶξις αὕτη παρέμεινε ἕκτοτε ὡς ἰδιαίτερον γεγονός, ἑορταζόμενον πανηγυρικῶς τήν ἐπομένην, 14^{ην} μηνός Σεπτεμβρίου ἐκάστου ἔτους.

Διά τήν μνήμην τοῦ γεγονότος τούτου ἐγένετο Μέγας Ἑσπερινός μετ' Ἀρτοκλασίας ἀφ' ἐσπέρας, Ἑσπερινός Παρρησίας, εἰς τό Καθολικόν τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, μετά τήν ὑποδοχήν καί τήν προϋπάντησιν εἰς τό προσκύνημα τῆς Ἁγίας Ἀποκαθηλώσεως, τόν Πανάγιον Τάφον καί τήν προσκύνησιν εἰς τόν Φρικτόν Γολγοθᾶν ὑπό τῶν Συνοδικῶν, τό θυμίαμα καί πάντα τά διατεταγμένα παρά τῆς Τυπικῆς Διατάξεως καί Προσκυνηματικῆς τάξεως, προεξάρχοντος τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πατρὸς ἡμῶν καί Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου καί συνιερουργούντων Ἀγιοταφιτῶν Πατέρων.

Τήν ἐπομένην, Κυριακήν, κυριώνυμον ἡμέραν τῆς ἑορτῆς, ἐτελέσθη θεία Λειτουργία εἰς τό Καθολικόν τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Πατρὸς ἡμῶν καί Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου καί συλλειτουργούντων τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καπιτωλιάδος κ. Ἡσυχίου καί τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιεπισκόπων Γεράσων κ. Θεοφάνους, Κωνσταντίνης κ. Ἀριστάρχου, Σεβαστείας κ. Θεοδοσίου, Πέλλης κ. Φιλουμένου, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἐλενουπόλεως κ. Ἰωακείμ καί τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Μαδάβων κ. Ἀριστοβούλου, ψαλλόντων τοῦ Γραμματέως τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου Ἱεροδιακόνου Συμεῶν δεξιά καί τοῦ κ. Βασιλείου Γκοτσοπούλου ἀριστερά, παρουσία τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος εἰς τό Ἱεροσόλυμα κ. Εὐαγγέλου Βλιώρα καί μελῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Γενικοῦ Προξενείου καί μετεχόντων ἐλαχίστων πιστῶν, λόγῳ τοῦ covid 19.

Μετά τήν θείαν Λειτουργίαν ἤρχισε ἡ λιτανεῖα ἀπό τῆς ὠραίας Πύλης τοῦ Καθολικοῦ, διελθοῦσα διά τοῦ προσκυνήματος τῆς Ἁγίας Ἀποκαθηλώσεως καί ἡ Ὑψωσις εἰς τό προσκύνημα τῆς Εὐρέσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τῶν ἱερέων καί πιστῶν ἡμῶν ἱσταμένων εἰς τό παρεκκλήσιον τῆς Ἁγίας Ἑλένης παρά τὰς ἀντιπροσκυνηματικὰς παραλόγους ἀντιδράσεις τῶν Ἀρμενίων ἱερέων. Ἐντεῦθεν ἡ λιτανεῖα διελθοῦσα ἀριστερά τοῦ «Μῆ μου ἄπτου» περιήχθη τρίς περίξ τοῦ Ἁγίου Τάφου καί ἀνήλθεν εἰς τόν Φρικτόν Γολγοθᾶν. Ἐνταῦθα ἐγένετο καί πάλιν ὕψωσις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, αἰρομένου ὑπό του Μακαριωτάτου ἀπό τῆς Ἁγίας Τραπέζης πρὸς τά τέσσαρα σημεῖα του ὀρίζοντος.

Διά τῆς πράξεως ταύτης ἐλατρεύθη ὁ ὕψωθείς ἐν τῷ σταυρῷ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἐγένετο ἀνάμνησις τῆς πρώτης ὕψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ὑπό τῆς

Ἀγίας Ἑλένης, τῆς δευτέρας ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἡρακλείου (629 μ.Χ.), ἡγιασθησαν τὰ αἰσθητήρια ἡμῶν καὶ πᾶσα ἡ οἰκουμένη ἔναντι τῆς λοιμώδους νόσου τοῦ covid – 19 καὶ πάσης προσβολῆς ἐναντίας.

Ἠκολούθησεν ἄνοδος τῆς Πατριαρχικῆς Συνοδείας εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν Πατριαρχείων, ἔνθα ὁ Μακαριώτατος προσεφώνησεν οὕτως:

«Ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ Σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστί, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις θεοῦ ἐστί» (Α΄ Κορ. 1,18), λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Καὶ ἀναλυτικώτερον, «τό περί τοῦ Σταυροῦ κήρυγμα εἰς ἐκείνους μὲν πού βαδίζουν τόν δρόμον τῆς ἀπωλείας, φαίνεται μωρία καὶ ἀνοησία. Εἰς ἡμᾶς ὅμως/, πού εἴμεθα εἰς τόν δρόμον τῆς σωτηρίας εἶναι δύναμις θεοῦ, πού σώζει», κηρύττει ὁ θεῖος Παῦλος.

Ἐκλαμπρότατε Γενικέ Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος κ. Εὐάγγελε Βλιώρα,

Σεβαστοί ἅγιοι Πατέρες καὶ Ἀδελφοί,

Εὐλαβεῖς Χριστιανοί,

Σήμερον ἡ ἀγία ἡμῶν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησία ἐορτάζει τὴν Παγκόσμιον Ὑψωσιν τοῦ Τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ. Διό καὶ ἡ γεραρά Ἀγιοταφίτικὴ ἡμῶν Ἀδελφότης, παρά τὰ ἐπιβληθέντα περιοριστικὰ μέτρα ἔνεκεν τῆς λοιμώδους νόσου τοῦ κορονοϊοῦ, κατήλθεν εἰς τόν Πανίερον Ναόν τῆς Ἀναστάσεως, ἔνθα μετὰ παρρησίας ἐτελέσαμεν τό μέγα μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας ἀφ' ἐνός καὶ τὴν τελετὴν τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἀφ' ἐτέρου μετ' ἐμποδίων, τόσον ἐν τῷ ἱερῷ τόπῳ τῆς ὑπὸ τῆς Ἀγίας Ἑλένης Εὐρέσεως αὐτοῦ, ὅσον καὶ ἐν τῷ Φρικτῷ Γολγοθᾶ, τῷ τόπῳ δηλονότι τῆς πήξεως αὐτοῦ καὶ τῆς ἐν αὐτῷ Σταυρώσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ.

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὑψίστην θεολογικὴν σημασίαν τοῦ Σταυροῦ λέγει: «Πᾶσα μὲν οὖν πρᾶξις καὶ θαυματουργία Χριστοῦ μεγίστη καὶ θεία καὶ θαυμαστή, ἀλλὰ πάντων ἐστί θαυμαστότερον ὁ Τίμιος Αὐτοῦ Σταυρός. Δι' οὐδενός γὰρ ἐτέρου ὁ θάνατος κατήργηται, ἢ τοῦ προπάτορος ἀμαρτία λέλυται, ὁ ἄδης ἐσκύλευται, ἡ ἀνάστασις δεδώρηται, δύναμις ἡμῖν τοῦ καταφρονεῖν τῶν παρόντων καὶ αὐτοῦ τοῦ θανάτου δέδοται, ἢ πρὸς τὴν ἀρχαίαν μακαριότητα ἐπάνοδος κατόρθωται, πύλαι παραδείσου ἠνοίγησαν, ἢ φύσις ἡμῶν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ κεκάθικε, τέκνα θεοῦ καὶ κληρονόμοι γεγόναμεν, εἰμή διὰ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. «Διὰ σταυροῦ γὰρ ταῦτα πάντα κατόρθωται ... Ἴδού ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ, ἦτοι ὁ σταυρός τὴν ἐνυπόστατον τοῦ θεοῦ σοφίαν καὶ δύναμιν ἡμᾶς περιέβαλεν».

Ὅντως ὁ σταυρός, ὡς ὄργανον τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ, μᾶς περιέβαλε μέ τὴν ἐνυπόστατον δύναμιν καὶ σοφίαν τοῦ θεοῦ, κατὰ τό εἰρημένον ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν «Παροιμιῶν Σολομῶντος»: «Μακάριος ἄνθρωπος ὃς εὗρε σοφίαν ... ξύλον ζωῆς ἐστί πᾶσι τοῖς ἀντεχομένοις αὐτῆς, καὶ τοῖς ἐπερειδομένοις ἐπ' αὐτήν ὡς ἐπὶ Κύριον ἀσφαλῆς», (Παρ. 3,13... 3,18). Μέ ἄλλα λόγια, ἡ σοφία εἶναι τό παραδείσιον δένδρον τῆς ζωῆς δι' ὅλους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι κρατοῦνται ἀπὸ αὐτὴν καὶ εἰς τοὺς στηριζομένους εἰς αὐτήν γίνεται στήριγμα ἀσφαλές, ὡς ἐάν ἐστηρίζοντο εἰς αὐτόν τόν Κύριον. Τοῦτο δὲ τό ξύλον τῆς ζωῆς δέν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τό ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Παραδείσου ξύλον τῆς ζωῆς τοῦ εἶδέναι γνωστόν καλοῦ καὶ πονηροῦ, (Γεν. 2,9.3, 22).

Ἡ ἰδιαιτέρα τιμὴ ἢ ὑπὸ τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας ἀποδιδομένη εἰς τὸν Τίμιον Σταυρόν διατυπώνεται ἐναργέστατα ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ λέγοντος: «Τοῦτον τὸν Τίμιον Σταυρόν προετύπωσε τὸ ξύλον τῆς ζωῆς τὸ ἐν τῷ Παραδείσῳ ὑπὸ θεοῦ πεφυτευμένον, ἐπεὶ γὰρ διὰ ξύλου ὁ θάνατος, ἔδει καὶ διὰ ξύλου δωρηθῆναι τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀνάστασιν».

Μέ ἄλλα λόγια, ὁ ἐσταυρωμένος Χριστός εἶναι τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, δηλονότι αὐτός οὗτος ὁ Τίμιος Σταυρός, διὰ τοῦ ὁποίου γίνονται κοινωνοὶ καὶ μέτοχοι τῆς δυνάμεως καὶ τῆς σοφίας τοῦ θεοῦ οἱ κηρύσσοντες Χριστόν ἐσταυρωμένον, κατὰ τὸν θεῖον Παῦλον λέγοντα: «Ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστόν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἑλλησι δὲ μωρίαν, αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλησι, Χριστόν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν», (Α΄ Κορ.1,23-24).

Ἡ δὲ θεοῦ δύναμις καὶ θεοῦ σοφία, τουτέστιν ὁ Χριστός, εἶναι ὁ ἐκ τῶν ἀγνῶν αἱμάτων τῆς ἀειπαρθένου θεοτόκου Μαρίας ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ σαρκωθεὶς καὶ ἐνανθρωπήσας θεός Λόγος ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὡς θεολογικῶς ἀναφωνεῖ ὁ ὑμνωδός τῆς Ἐκκλησίας Ἅγιος Κοσμᾶς: «Μυστικὸς εἶ, θεοτόκε, Παράδεισος, ἀγεωργήτως βλαστήσασα Χριστόν, ὑφ' οὗ τὸ τοῦ σταυροῦ ζωηφόρον ἐν γῆ πεφυτούργηται δένδρον, δι' οὗ νῦν ὑψουμένου προσκυνοῦντες Αὐτόν, σέ μεγαλύνομεν».

Διὰ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, λοιπόν, τοῦ σήμερον καὶ «νῦν» ὑψουμένου δι' ἡμᾶς, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, προσκυνοῦμεν καὶ δοξάζομεν τὸν ἴδιον τὸν Χριστόν, τὸν ἐπὶ σταυροῦ θυσιασθέντα, «ἵνα λυτρώσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας καὶ καθάρισις ἑαυτῷ λαόν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων», (Τίτ. 2,14). Ἀμήν. Ἔτη Πολλά.

Ἐκ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς